

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14740395>

YOSHLARNI MILLIY QADRIYATLAR RUHIDA TARBIYALASH ASOSIDA MILLIY O‘ZLIKNI YUKSALTIRISH TEXNOLOGIYALARI

Berdiyeva Sadoqat

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti o‘qituvchisi

Xudoyberdiyeva Malika

Iqtisodiy va pedagogika universiteti talabasi

Annotatsiya.

Ushbu maqolada yoshkarimizni milliy va umuminsoniy qadriyatlarimizga sadoqat ruhida tarbiyalash oid ba’zi dalillar va ularning nazariy asoslari keltirib o‘tilgan. Maqolada o‘zlikni anglash yurtga ota onaga sadoqatli bo‘lish kabi fikrlar yoritib o‘tilgan bo‘lib kelajak avlodni o‘z kasbi va kelajagini taminlashga oid fikrlar yoritilgan. Yosh avlodni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash o‘zligini yuksaltirish to‘g‘risidagi fikrlar izohlab o‘tilgan. Yoshlarni erkin fikrlashga o‘rgatish hayot mazmuniga tushunib olishiga ko‘maklashish o‘z o‘zini idora va nazorat qilishga oid masalalar ko‘rib chiqilgan.

Kalit so‘zlar.

Urf odat, ma’naviy boylik, aqlli iymon, poklik, milliylik, kamolot.

Abstract.

In this article, the author provides some evidence and their theoretical basis for educating Our youth in the spirit of devotion to Our national and universal values. Factor necessary to teach young people to think freely, to help them understand the meaning of life to form self control and self control are identified.

Keywords.

Tradition, spiritual, intelligence, Faith, fasting, purity, devotion, diligence, national, perfection.

Kirish.

Bugungi kunga kelib rivojlanib borayotgan zamonga yashab kelayotgan har bir inson o‘z milliy qadriyatlar haqida bilishga majburdir. Ayniqsa yoshlarni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash va ularga ota bobolarimizdan qolgan har bir milliy urf odatimizni singdirish kattalarning asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi desak adashmagan bo‘lamiz.

Mamlakatda hozirgi kunda milliy qadriyatlarni tiklash buyicha ko‘plab tadbirlar amalga oshiralayotgani alohida ma’naviyat kasb etmoqda. Milliy qadriyatlarimiz tiklanib kelayotganini hozirgi kunga kelib jahon tan olmoqda, bu esa bizning eng katta yutuqlarimizdan biri deb ayta olami.

Ayniqsa bobokalonlarimizga bag‘ishlab o‘tkazilayotgan tadbirlar buning yaqqol aksi hisoblanadi.

Sohibqiron, Amir Temur, Mirzo Ulug‘bek kabi ulug‘ mutafakkirlarimiz uchun bag‘ishlangan tadbirlar hozirgi kunga kelib butun dunyo tomosha qilmoqda bu esa bizning o‘z milliy qadriyatlar ruhida tarbiya topayotganimizni alohida ta’kidlab utadi.

Bobokalonlarimiz tadbirlarida o‘z xalqimiz balki, qolaversa boshqa mamlakatlardan ham tomoshabinlar kelib bizning ajdodlarimizning ularning qilgan ishlari, bilim darajasi, tutgan yorqin izchil donolik bilan qilgan ishlari haqida malumotlar olishi va bizning milliy qadriyatlarimiz haqida ko‘plab bilimlarga ega bo‘lishi ham bizning katta yutuqlarimizdan biri hisoblanadi.

Malumki an‘analariga xalqlarning tarixiy shakllanishi va rivojlanishi jarayonida yaratilgan va ajdodlar avlodlarga muqaddas meros sifatida o‘tib kelayotgan bebaho ma’naviy boylik hisoblanadi. Millatlarning asosiy belgilardan biriga aylangan Odatlarimizning asrash va toptirish har bir avlodning vazifasi hisoblanadi.

An‘analarni tiklanishi ularning yanada ulug‘ kun sifatida utkazilishi uchun kelajak avlod yoshlari asosiy qismi egallashi kerak bo‘ladi. Har bir kun inson hayoti uchun unutilmas sahifani kasb etadi desak adashmagan bo‘lamiz. Xalq an‘analarni

tiklanishi uning yanada keng tadbiq etilishi borasida soʻz borganda inson avvalo oʻz oldiga maqsad quygan bulishi kerak boʻladi. Bu maʼnaviy va madaniy merosimiz boʻlgan qadriyatlar bizning kamolatimiz hisoblanadi.

Ajdodlari mizning eng qadimiy anʼanalarni keltirib oʻtganida eng birinchi boʻlib, xalq oʻyinlari koʻz oldimizda gavdalanadi. Ularga quyidagilarni misol qilishimiz mumkin boʻladi, raqs, teatr va sportga xos boʻlgan marosimlar shu oʻyinlar zaminida boʻladi bu oʻyinlarning har bir yosh avlodga oʻrgatish kattalarning eng asosiy vazifasi hisoblanadi.

Inson junglida vatanga bulgan mehr hissi boʻlmasa unda milliylikni kashf etish unga qadriyatlar ruhida tarbiyalash qiyin masala hisoblanadi. Inson avvola oʻzligini anglab olishi uchun oʻz tarixini bilishi kerak boʻlgan, bundan keyingi davrlarda yaratilgan eng yirik joylarda ishlash biror kasbni egasi boʻlish uchun ham avvola oʻzligini anglash kerak boʻladi.

Barkamol shaxsni shakllantirishga yoʻnaltirilgan oʻquv dasturlari ham bugungi kundagi keng imkoniyatlar ochib bermoqda. Taʼlim muassasalari va taʼlim tarbiya jarayonida oʻquvchilarga milliylikni anglatish eng asosiy dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Milliy qadriyatlarimizdan birini misol qilib oladigan boʻlsak, oʻzbek oilalarida kitobga muhabbat uni asrab avaylash saqlash va maʼnaviy kamolotiga muhim ahamiyat kasb etgan fazilatlar faqatgina kitobda mujassam boʻlganini har bir oilada ulgʻayib kelayotgan yosh avlodga urgatib oʻtiladi. Bunda bolada mehr va faxriy hissi keng miqyosda rivojlanadi milliy qadriyatlar ruhida tarbiya topadi. Oʻz tarixini oʻrganishga boʻlgan harakatlari yanada rivojlanadi. Tarixiy joylarga, ziyoratxona, yodgorlik qolgan joylarga borish oʻz yuksalishi uchun harakat qiladi.

Fikrlash doirasi kengayib boradi, oʻzligini anglash va boshqalar bilan oʻz dunyo qarashini taqqoslash hissi uygʻonadi va ajdodlarini oʻrganish ulardan tajriba olishga harakat qila boshlaydi. Har bir yosh avlodni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash asosida milliylikni ajdodlarini oʻrgatish keng yuk sla ish darajasiga olib keladi.

Xulosa.

Bundan xulosa qilib aytish joizki, har bir yosh avlodni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash asosida yaratilgan va boshqalar da takrorlanib turishi mumkin bo'lgan o'zligini anglash va ularni erkin fikrlay olishga yordam beradigan har bir yuldan ularga yurishga zamin yaratib berish bizning quli kzda ekanligini anglash ham kattalar zimmasida turadigan masulyatli ishlardan beri hisoblanadi. Bolani maktab yoshidan boshlab milliy an'analarni ularga urgatib borish kelajakda ularning uz uzini rivojlantirish uchun katta zamin yaratadi.

Xulosa qilib oladigan bo'lsak o'z o'zini anglashda milliylikni ajdodlarini o'rganish va shu bilan birga ajdodlarimiz Buyuk bobo kolonlarimiz o'rgangan ilmlardan keng urganish kelajakda uni tatbiq etish kabi yuksalish darajasi yetish uchun yosh avlodga imkoniyatlar yaratib berish kerak bo'ladi.

Adabiyotlar ro'yxati.

Pedagogika sohasi bo'yicha mutaxassislar.

K. Hoshimov,. M. Ochilov

U. Mahkamov, O. Musulmonov. J. Toshmatov.

M. Qurbonov. Sh. Olimov.

M. Inomova. S. Temirova

Shaxsga ta'sir kursatish muammolari bo'yicha mutaxassislar pedagog.

M. Ochilov. A. K. Munavvarov.

S . Axmedov. S. Nishonova.

O. Musurmonov. Va boshqa olimlar tomonidan doktori ishlari qilinganligini ham ta'kidlab o'tish joiz.